

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

A cincea evanghelie — sau o nouă apocrifă? —

Acum câteva luni, Muzeul Britanic a cumpărat dela un anticar egiptean un lot de papyrus grecesc, într'o stare foarte rea, dar pe ale cărui trei foi — numai petice — s'a descoperit fragmente dintr'o oarecare evanghelie deosebită de celelalte patru canonice, fapt ce a atras cu multă patimă atențiunea tuturor savanților, în deosebi a profesorilor de critica textului și exegeză dela Facultățile de Teologie protestantă din Apus. Foile au fost așezate între plăci de sticlă, pentru ca, fiind studiate de mulți, să fie mai ușor ferite de și mai mari deteriorări.

Învățații s'au grăbit a lansa părerea, că ne aflăm în fața unui fragment de evanghelie din prima jumătate a sec. al II-lea; așadar acesta ar fi cel mai vechiu text de evanghelie, aproape cu un secol mai vechiu decât cel mai vechiu codice al evangheliilor noastre canonice. S'a afirmat apoi de unii, că aceste fragmente ar face parte din faimoasa *Evanghelie a Egiptenilor*, a cărei existență a semnalat-o încă sf. Clement Alexandrinul.

Atențiunea se resfrânge asupra următoarelor:

1. În părțile intacte ale foilor, se găsește, înainte de toate, recitul unui epizod din viața Mântuitorului cam de pe lângă Iordan. Domnul pune „o întrebare ciudată”, care uimește pe ascultători. Atât. Căci din nenorocire, continuarea textului lipsește.

2. Un alt fragment mai interesant este acela, a cărui caracteristică destul de curioasă este, că reunește două incidente, dintre cari pe unul îl găsim exclusiv în ev. Ioan, iar pe celalalt iarăș exclusiv la sinoptici. Fragmentul zice: „*Ei (fariseii) cerură mulțimei de a strânge*

pietri și de a-l ucide. Și căpeteniile întinseră mâna după el, ca să-l poată prinde și să-l dea pe mâna mulțimei. Dar ei nu-l putură prinde, căci aeasul trădării lui încă nu sosise. Și Domnul ieși din mijlocul lor și-i lăsă”.

Acest incident ni-l comunică și ev. Ioan (singur), la 7,30: „*Ei căutară deci să-l prindă și nimeni nu și-a pus pe dânsul mâinile, că încă nu venise ceasul lui*”. Fragmentul continuă apoi: „*Și iată veni la el un lepros, care-i zise: Învățătorule Iisus, fiind în drum cu niște leproși și mâncând cu ei într'o tavernă, însumi eu am devenit lepros. Dacă voiești, tu poți să mă curățești. Și Domnul îi zise: Vreau, fii curățit! Și îndată se depărtă lepra dela el*”. (Și Domnul îi zise:) „*Du-te și te arată*” (preoților). Sinopticii (nu și Ioan) istorisesc la locurile paralele cu acesta în forma următoare: Pe când Iisus era într'un oraș din Galileia, un om cuprins cu totul de lepră văzându-l, se aruncă cu fața la pământ și-l rugă, zicând: „*Doamne de vrei tu poți să mă curățești. Și Iisus întinse mâna, îl atinse și-i zise: Vreau, fii curățit. Și îndată, lepra îl lăsă. și Iisus îi porunci de a nu spune nimănui; și-i zise: Du-te de te arată preotului și dă pentru curățire ceea ce a poruncit Moisi, ca să le fie lor de mărturie*”. (Cf. Luca 5, 12—14; Mat. 8, 2—4; Marcu 1, 40—45).

Se vede destul de clar, cum fragmentul deși se aseamănă cu textul paralel al evangheliilor canonice, totuș nu este identic cu acela.

3. Al treilea fragment este următorul: (Fariseii, sau oamenii lui Irod) venind la el, începură a-l proba cu o întrebare, zicându-i: „*Învățătorule Iisus, noi știm că tu ai venit dela Dumnezeu pentru lucruri de cari tu mărturisești mai presus de toți profeții. Deci spune-ne...*” Restul iarăș lipsește. Din cauza textului mutilat, nu se poate preciza, dacă e vorba aici sau nu, de o variantă a chestiunii despre plățirea dajdiei cătră Cezar, istorisită în Lc. 20,

21—26; Mat. 22, 16—22; Marcu 12, 13—17.

4. In sfârșit, pe o altă foaie și pe cam jumătatea celei următoare, se află un dialog între Iisus și autoritățile iudaice: „*Și întorcându-se către maimarele poporului, el vorbi, zicând: Cercetați Scripturile, în cari vi se pare vouă că aveți viață. Ele sunt cele ce mărturisesc despre mine. Să nu credeți că am venit ca să vă pârdesc pe voi înaintea Tatălui meu. Este cine să vă fi pârât: Moisi, în care voi v'afți pus speranțele. Și când ei ziseră: Noi știm bine, că Dumnezeu a vorbit prin Moisi; cât despre tine, noi nu știm de unde ești, — Iisus răspunse și le zise: Necredința voastră este acum învinovățită...*” Acest dialog se găsește și în ev. lui Ioan, însă nu ca aici, continuativ, ci întrerupt, începutul fiind în Io. 5, 39, 45 iar sfârșitul în Io. 9, 29; frazeologia din loc în loc diferă.

Deținătorul, de a doua mână, a papyrusului din Egipt, n'a putut să-i precizeze proveniența locală. Prin urmare nu se poate susține cu certitudine, că aceste fragmente ar face parte din Evanghelia Egiptenilor, care ar fi circulat printre comunitățile creștine din Egipt în sec. al doilea. Deci exagerează și aceia, cari consideră aceste fragmente deadreptul ca o parte a unei *a cincea evanghelii* și le pun pe acelaș plan cu evangheliile canonice.

Noi trebuie să examinăm cu deamănuntul aceste fragmente, să ascultăm apoi glasul Bisericii din istoria trecută a canonului T. N. precum și cel al Bisericii de astăzi și n'avem voie să urmărim niște simple *păreri*, fie cât de autoritare, dacă ele nu sunt confirmate de Biserică.

Cât pespre *Ev. Egiptenilor* noi știm că încă Origen o considera ca o carte *neinspirată*. O citează însă Clement din Alexandria și o menționează și Epifaniu, iar un citat din ea se găsește în omilia cunoscută sub numele de „*a doua epistolă a lui Clement către Romani*”. Citatele lui Clement Alexandrinul¹⁾ sunt însă în general misogine și au ca obiect pe Salomeea. Caracterul lor diferă esențial de cel al noilor papyrusuri dela British Museum, atât prin stil, cât și prin spirit.

Este aici locul să amintim și faptul, că pe la a. 130 d. H. *Irineu* nu cunoaște decât pe cele *patru* evanghelii, al căror număr se fixase în mod definitiv în Biserica creștină și în afară de acest număr de *patru*, după *Irineu* nu există decât speculațiuni și cărți simbolice, iar nici decum evanghelii. Orice alte scrieri, ca: *Evanghelia egiptenilor, Ev. Evrettlor, Ev. lui Petru,*

Ev. lui Nicodim și Ev. lui Marcion, care din urmă a dispărut cu totul și care datează din aceeaș jum. a sec. al II-lea, sunt înșirate între *apocrife*.

Se mai emite apoi ipoteza, că aceste fragmente au putut să servească evanghelistului Ioan ca izvoare de inspirație, sau și invers, că ele pot să fie inspirații ioanice. Și aceasta mai ales pentru faptul, că în fragmentele descrise se găsesc recite și chiar fraze, cari nu se 'ntâlnesc decât în ev. lui Ioan. Dar nu e mai puțin adevărat, că în schimb altele, ca de ex. istoria, cu leproșii, care lipsește în ev. lui Ioan, se găsesc numai la sinoptici. Că autorul lor va fi cules singur diferite episoade, grupându-le așa cum i-a convenit lui și că va fi avut la 'ndemână pe celelalte evanghelii, asta, cel puțin de prezent, ne scapă.

Consultând asupra lor pe Jean Haering, eruditul profesor de critica textului și exegeza T. N. dela Fac. de Teol. din Strasbourg, după studii uimitor de minuțioase și după comparări de text și limbă din documentele ce i le dădusem, cu textul paralel din ev. canonice și apocrife, ne-a ținut un curs special asupra lor, ajungând la părerea, că ele trebuie să fie părți dintr'o apocrifă, al cărei autor a voit să compună o evanghelie pe baza celor patru, existente, combinând în ea și toate recitele specifice lui Ioan și sinopticilor; timpul compunerii, după specificul limbii, trebuie să fie de fapt, în primele secole creștine, iar locul nu poate fi precizat; lumină deplină nu se poate face asupra acestor fragmente, decât abia după ce se va fi descoperit și restul din continuarea lor.

Să presupunem că încă se vor găsi și celelalte părți integrante ale celei până acum grațuit zise *a cincea evanghelle* și că ele împreunate, vor reconstitui odată și odată o a cincea evanghelie *canonică*. Dar și atunci, figura de perfecțiune întrupată a Mântuitorului, zugrăvită de vechiul canon al cărților T. N. și păstrată în căminul spiritual al Bisericii de aproape două milenii, nu se va mai putea schimba, cu nici o altă lămurire, cu nici un alt document. Avem suficient și chiar în abundență tot ce trebuie să urmărim, în drumul către cer. Presupunerea de mai sus se 'ntuneacă de umbra atâtor motive, cari toate legitimează cu temeiu convingerea, că bătrânul canon al cărților T. N. demult încheiat, își închide în istoricitatea lui ușile pentru orice adaus în timp. Pentru noi, chestiunea lui e demult lichidată. Rămâne ca orice alte descoperiri de manuscrite vechi biblice să stârnească doar curiozități filologice, paleografice

¹⁾ În „Strommata” și în „Extractele gnosticului Teodot”

etc. dar nu să pună 'n dubiu integritatea cano-
nului actual al cărților sf. Scripturi.

Astfel, în jurul noilor papyrusuri vor cir-
cula numai *părerii*.

P. Deheleanu.

Românii ortodocși din Banat cer reactivarea Episcopiei din Timișoara.

Să se desființeze episcopia greco catolică, fără
credincioși, din Lugoj.

Pr. Gh. Cotoșman.

„Ne lipsește marele demnitar bisericesc, care să
prezideze cu fastul cuvenit toate ceremoniile mari bi-
sericești și serbările naționale. Ne lipsește Consistorul
diecezan cu înalții săi funcționari bisericești, tot a-
tâția factori culturali și sociali, cari ar ridica prin pre-
zența lor toate manifestațiunile noastre publice. În
lipsa consistorului, orașul nostru nu poate deveni un
centru de atracție pentru preoșimea dela sate, care
numai arareori se abate pe aici, silită fiind prin forța
lucrurilor a preferi Aradul și chiar Caransebeșul.

Ne lipsește apoi Seminarul cu profesorii săi,
toți oameni de știință, tot atâția factori, cari ar con-
tribui în mod vădit la romanizarea vieții publice,
dând și un însemnat contingent de tinerime studiosă,
foarte bine văzută în toate cercurile noastre sociale
și la toate manifestațiunile culturale.

În sfârșit, într'un centru economic și cultural de
importanță Timișoarei, unde se învârteste lume de
înaltă poziție socială, se impune în mod imperios ca
în această înaltă societate Biserica ortodoxă română,
ca biserică dominantă a Statului, să fie reprezentată
printr'un episcop, care ar ridica în măsură însemnată
moralul și mândria națională a poporului nostru.

În trecut când biserica dominantă a Statului era
în Timișoara cea romano-catolică, guvernele ungare
s'au îngrijit să-i dea în acest important centru toată
splendoarea cuvenită. Mutând reședința episcopiei de
Cenad în orașul nostru, au înconjurat pe episcop cu
o seamă de canonic, profesori de seminar și parohi,
treceți prin toate școalele înalte teologice și filozofi-
ce, și prin urmare înzestrați cu o cultură superioară
și cu rol conducător în politica de maghiarizare a
orașului.

Situația s'a schimbat prea puțin dela 1919 în-
coace. Aceeași splendoare externă, aceeași superioritate
culturală și socială la curtea Administratorului apos-
tolic al eparhiei romano-catolice și la toate institu-
țiunile anexe ale bisericii dominante în trecut, aceeași
modestie, dacă nu chiar primitivitate la biserica
astăzi dominantă, cu toate că duhul dreptății de 5 ani
reclamă mereu loc de frunte și rol conducător *cenu-
șeresel* de ieri. Așadar și din punct de vedere na-
țional se impune înființarea fără întârziere a episco-
piei ortodoxe române în Timișoara.

Importanța creării unei episcopii românești la
Timișoara a fost recunoscută încă de marele arhie-
reu Șaguna și știm, că opera lui urlașă pe teren bi-
sericesc a fost condusă totdeauna și în toate acțiu-

nile de ideea mare națională. La invitarea ministeru-
lui de culte din Viena, venită în anul 1863, de a
elabora un proiect de organizare a bisericii ortodoxe
române, în vederea despărțirii bisericii noastre de cea
sârbească și a reînființării mitropoliei ortodoxe ro-
mâne, marele arhieru a propus între altele și în-
ființarea unei episcopii în Timișoara, ca cel mai
important centru al Banatului, recunoscând nevoia de
a întări elementul românesc din acest oraș. Proiectul
lui Șaguna nu s'a realizat în forma propusă, deoare-
ce episcopul Aradului a cerut 4 protopopiate în Ba-
nat, spre a-și asigura veniturii suficiente, iar guvernul
din Viena a refuzat orice subvențiune bisericii orto-
doxe a Românilor.

Ideia însă nu a rămas îngropată. Românii din
județele Timiș-Torontal, în număr de peste 250.000
de suflete, nu s'au putut împăca niciodată cu gândul
de a fi lipsiți de episcopia din Timișoara. Începând
cu anul 1875, când s'a ținut cea dintâi adunare
publică la Timișoara, în sala zisă „Redută” din loca-
lul teatrului comunal, poporul nostru din județe și
reprezentanții săi autorizați au cerut totdeauna, fie
înființarea unei noi episcopii cu sediul în Timișoara,
fie mutarea la Timișoara a reședinței episcopiei de
Caransebeș și alipirea la această episcopie a proto-
popiatelor din stânga Mureșului.

Congresul Național Bisericesc, îngrijorat de si-
tuația periclitată a Românilor în centrele mari din
Ardeal și Bănat, și animat de cele mai bune senti-
mente românești, a decis încă în anul 1900, prin con-
cluzul Nr. 64, înființarea a trei episcopii noi pe ter-
ritoriul Mitropoliei și anume: una cu reședința în Ti-
mișoara, a doua cu reședința în Oradea-Mare și a
treia cu reședința în Cluj. În acest scop a însărcinat
Consistorul metropolitan să elaboreze un proiect
exact și detaliat de modul înființării și organizării
celor 3 eparhii noi, arătând mijloacele, condițiunile
și garanțiile de înființare și susținere și să înainteze
acest proiect celui mai apropiat congres.

În anul 1909, Congresul a decretat din nou,
prin concluzul Nr. 87 înființarea celor 3 episcopii
proiectate, fixând cu această ocaziune și teritoriul
episcopiei ortodoxe din Timișoara (în chipul arătat
în articolele precedente.)

...Multele și feluritele piedeci ce se puneau în
calea înființării celor 3 episcopii proiectate, nu au
putut fi învinse, mai ales că guvernul ungar a recu-
noscut importanța lor covârșitoare ca factori de luptă
și apărare pentru conservarea neamului românesc în
Ardeal și Bănat.

Această importanță a fost recunoscută însă și
de politica de Stat a țării românești, atunci când
guvernul a venit în fața parlamentului cu proiectul
de lege pentru înființarea episcopiiilor de Cluj și
Oradea-Mare. Astăzi când nu poate fi vorba numai de
conservarea elementului românesc în punctele peri-
clitate, ci de întărirea și ridicarea lui în primul rând,
și mai ales în regiunile dela frontieră, unde rezonan-
te mai înalte de Stat ar trebui să crezeze adevărate zone
culturale și economice cu instituțiuni speciale și
organisme anume constituite în acest scop, mintea
noastră refuză să conceapă orice alte considerațiuni,
ce s'ar mai putea opune la înființarea episcopiei de
Timișoara.

*Pentru consolidarea țării și pentru a asigura
prezentul și viitorul națiunii în Banat, socotim că gu-
vernul va găsi cu ușurință mijloacele necesare la în-*

ființarea episcopiei Timișoarei. Incredințați că guvernul intenționează executarea pe rând a hotărârilor Congresului Național bisericesc din Ardeal și Banat privitor la înființarea nouilor episcopii, nu ne îndolm că văzând spiritul de jertfă al orașului nostru, va grăbi înființarea faptică a episcopiei cerute cu atâta insistență și va aduce în curând legea referitoare la înființarea episcopiei noastre, așa cum a făcut când a dat ființă episcopilor din Cluj și Oradea-Mare.

Peste câteva luni se împlinesc 50 ani. de când s'a ținut cea dintâi adunare publică în orașul nostru, care a cerut înființarea acestei episcopii. Nu ar fi oare nimerit ca data aceasta memorabilă să se serbeze peste jumătate de veac prin decretarea înființării episcopiei?

Nici Clujul, nici Oradea-Mare nu au oferit nici pe departe o zestre așa de frumoasă și bogată episcopilor lor ca orașul Timișoara și totuși stăruințele credincioșilor din acele orașe au fost deplin satisfăcute.

Dieceza Caransebeșului poate rămânea și mai departe în ființă, până nu va învinge principiul că interesele prezente și viitoare ale țării și națiunii primează motivele istorice, ce se invocă pentru menținerea ei în ființă, când apoi vor dispărea și celelalte considerațiuni secundare. Suntem incredințați că nu se va scurge mult timp până când convingerea noastră, că episcopia Caransebeșului, cu tot trecutul ei istoric, are neasemănat mai puțină îndreptățire la existență decât episcopia Timișoarei. Nici interesele naționale, nici culturale și nici motive sociale nu pledează pentru existența celei dintâi în măsura în care reclamă pe cea din urmă.

Caransebeșul cu câteva mii de locuitori, în majoritate absolută români, are și fără episcopie un număr ultrasuficient de instituțiuni naționale, dar totuși insuficiente când este vorba de educația clerului și de viața socială și culturală a membrilor consistorului și a profesorilor dela Seminar. În Timișoara, unde le stau la dispoziție biblioteci bogate, teatru, concerte, conferințe săptămânale ținute de cei mai renumiți profesori ai țării, și atâtea alte instituțiuni culturale și sociale, atât profesorii Seminarului cât și înalții funcționari ai Consistorului vor putea trăi altă viață socială și culturală.

Cu toate acestea, episcopia Caransebeșului poate rămânea și pe viitor cu reședința în acel orașel, iar episcopia Timișoarei se poate înființa în baza concluziului din anul 1909 al Congresului Național Bisericesc din protopopiatele și comunele bisericești arătate.

În urma tuturor acestor motive, avem onoare a vă ruga încă odată, Domnule Ministru, să binevoiți a aduce înaintea Parlamentului proiectul de lege pentru înființarea unei episcopii cu sediul în orașul Timișoara și cu granițele fixate în concluzul Congresului Național Bisericesc din anul 1909.

Primăria orașului Timișoara se angajează, la rândul său:

1. Să cedeze noii episcopii cu drept de proprietate vecinică, terenul arătat în propunerea Nr. 5855/1925 cons. com. aprobată de dl. Prefect al orașului cu hotărârea Nr. 1338/1925 Pref. Acest teren în întindere de 5 iughere și 910 stânjeni pătrați are forma unui trapez și e situat în plin centru al orașului având baza mică îndreptată spre Bulev. Regele Ferdinand I., și baza mare pe cheiul drept al canalului

Begheiu, iar laturile dealungul celor două bulevarde principale, care leagă orașul intern (Cetatea) cu cele, mai frumoase și mai bogate cartiere ale orașului Principele Carol și Prințesa Elisabeta. Terenul evaluat la valoarea lui reală, socotită după prețurile plătite înainte de războiu pentru intravilane similare, face cel puțin 120.000.000 (unasutădouăzeci de milioane) Lei.

2. A procura și a evacua treptat un mare imobil în centrul orașului în nemijlocita apropiere a terenului din chestiune, așa că episcopul, Consistorul și o parte dintre funcționarii superiori, ai acestuia să poată avea imediat, chiar în cursul anului 1925, nu numai localuri suficiente pentru birouri, ci chiar și locuințele necesare. Acest imobil ar putea servi foarte bine în mod provizor, cel puțin 5—10 ani până când episcopia nouă își va putea construi pe terenul cedat edificiul nou.

3. A da cel mai larg concurs moral și material Episcopiei la construirea treptată a edificiilor necesare și anume:

a. o biserică catedrală monumentală în partea dinspre Cetate, adică pe baza mică a trapezului, la intersecția celor 3 bulevarde largi, ce leagă acest punct de toate cartierele orașului.

b. palatul consistorial cu cel puțin două etaje și eventual cu localuri de prăvălii la parter, în partea tereului dinspre artera principală a orașului, ce leagă Cetatea, peste podul Traian cu cartierul Principele Carol și prințesa Elisabeta pe un front lung îndreptat cu fața spre Parcul Scudier.

c. casă parohială cu etaj și cu cel puțin două locuințe în preajma bisericii catedrale, cu fațada spre bulevardul ce duce din centru spre cartierul Prințesa Elisabeta, peste podul Șaguna.

d. palat episcopesc în formă de vilă, situat la partea extremă a bulevardului din chestiune, chiar în colțul terenului pe lângă podul Șaguna cu perspectivă admirabilă spre parcul Politehnicii și spre parcul Eminescu și rezervându-se chiar palatul episcopesc un loc de parc de $\frac{1}{2}$ —1 iugher, pe terenul donat Episcopiei. În apropierea palatului episcopesc se ridică pavilioanele Politehnicii, Palatul cultural, Muzeul și pavilioanele soc. Automobil-Club Regal Român Banat-Crișana;

e. localul Seminarului teologic, ce mai târziu va trebui să devină Academie, împreună cu internat. Acest edificiu, având și grădina de cel puțin 1 iugher s'ar putea plasa foarte bine în partea cea mai liniștită a terenului cu frontul spre canalul Begheului, adică pe baza mare a trapezului.

Atunci când orașul e dispus să aducă asemenea sacrificii și când și județul e gata să-și aducă tributul său, socotim că a sosit timpul să se încoroneze acțiunea aceasta patriotică prin crearea pe cale legislativă a Episcopiei Timișoarei.

Așa sună documentatul memoriu al Municipiului Timișoara. Căutându-l și recitându-l n'am putea decât să aducem elogii binemeritate celor ce au turnat în rândurile lui atâta putere de simțire românească, și creștină ortodoxă.

Oricine citind acest memoriu ar fi ispitit să creadă, că el a avut ecoul dorit în sufletul celor cărora li s'a adresat, că adică Episcopia Timișorii — pentru care el pledează cu atâta nestăvilită convingere — a și luat deja de mult ființă. Dar, nu!

Și pentru ce? Ni se răspunde; Pentru că nu sunt

bani! Cum? Pentru o cetățue a Românilor, pentru o redută a sufletului românesc ortodox, ce stă de veghe ca un post înaintat la granița contestată de dușmanii milenari nu sunt bani??

Pr. Gh. Cotoșman

Adormirea Maicei Domnului

Maica Domnului la toate neamurile creștine are un potop adevărat de chipuri și icoane, făcute de cei mai mari artiști și închinători, nu mai vorbesc de mulțimea imnelor de laudă scrise pentru cinstirea ei. Dar monumentul cel mai frumos al Maicei Domnului este fără îndoială sărbătoarea Adormirii Ei, la 15 August, când milioane și milioane de suflete creștine o preamăresc cu cântări de laudă și o roagă ferbinte de ajutor și mijlocire la Fiul Ei Preasfânt, la Domnul nostru Iisus Hristos. În ziua aceasta nu se sfiește și nu se rușinează nimeni să-și măririsească durerile cari îi chinuie sufletul și cei mai necredincioși cred și prind curaj de tămăduire și de reînviore, prin ajutorul Maicei Domnului.

E ca și când s'ar pogori pe pământ lumina cea mare și bună, care luminează și încălzește toate inimile. Nu e de mirare de ce mințea omenească nici nu poate concepe un suflet omenească mai bun și mai milos decât al Maicei Domnului. Sufletul omenească oricât ar fi de bun se obosește dela o vreme să asculte toate rugăciunile oricât ar fi de calde. *Sufletul Maicei Domnului nu cunoaște aceasta oboseală, din ce i se adresează mai multe suflete obidite din ce este mai bucuroasă și mai milostivă.*

Sufletul omenească dela un timp simte o greutate de neînvin când îi cer ajutorul prea mulți, *sufletul Maicei Domnului este însă pururea treaz și nu poate fi un om atât de părăsit, și de nefericit, încât Ea să nu-l asculte și să nu-i deschidă un drum spre mântuire.*

Inima omenească nu poate suporta vederea lacrimilor prea multe. *Maica Domnului se uită la toate începând dela palatele mărețe până la cea mai mică și săracă casă.*

Darurile omenești oricât ar fi de multe se săvârșesc repede și așa rămân o mulțime mare de nenorociți fără nici o alinare, *pe când darurile de tot felul ale Maicei Domnului nu au sfârșit, izvorul lor este neseacă.*

Ochii omenești nu pot vedea tot, urechile omenești nu pot auzi tot *pe când Maica Domnului îi vede și îi aude pe toți cari se închină ei cu sufletul curat și plin de evlavie, cerându-i ajutor.*

Iată de ce este prilej de bucurie adevărată fiecare sărbătoare a Maicei Domnului, dar mai ales praznicul Adormirii Ei, care ne asigură că dacă Ea Ajutătoare tuturor a fost ridicată la ceruri după înmormântare și de acolo nu încetează să-și împartă iubirea, mila și grabnica ajutorare tuturor cari o cheamă și o slăvesc.

Să nu ne mirăm deci că în aceasta zi de mare sărbătoare zeci de mii de femei altădată înlănțuite de casele lor cu firele tari și grele a mii de griji, uită și pun tot la o parte, alergând din mari depărtări nepăsătoare la drumurile lungi și dogorâte de soare la Sf. Mănăstire, unde în liniștea văilor sau a munților tronează Maica Domnului.

În ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu toate femeile cu adevărat creștine simt lipsa de a-și despovăra inimile de toate grijile lumești și a primi leacuri duhovnicești, pentru toate zilele unui an.

Este un semn bun și o mândrie pentru neamul nostru că femeile române din părțile Banatului în ziua de 15 August, aleargă din cătunele cele mai îndepărtate să aducă jertfele inimii lor la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Cântări, lacrimi, rugăcuni, spovedire și împărtășire înfloresc Sf. mănăstire în aceasta zi și unde privești cu ochii nu vezi decât elevare și verdeață sufletească de bună mireasmă. Ce splendide, ce înălțătoare de suflet sunt intrările și ieșirile din Sf. mănăstire, a pierit pare pe vre-o câteva ceasuri tot ce este omenească și urât și a vorbit tot ce e frumos, tot ce e gingaș și profund în aceste suflete, Limbagiul purtările de acasă au dispărut și nu vezi decât numai grupuri rugătoare cari înconjoară fără răgaz zidurile sf. biserici din mănăstire. Unii pe alții se ajută, se îmbărbătează și prin puterile sufletești împreunate parcă se aprinde focul cel mare al credinței, pe care îl poți vedea așa de rar, înafară de zidurile mănăstirii.

Iată ce poate să facă Maica Domnului, iată câtă credință, câtă iubire și câtă nădejde poate Ea sămăna în suflete. Mănilor Ei binefăcătoare prin aceia cari o caută de ziua Ei duc ușurarea sufletească în toate părțile și în toate casele. Pe o zi dacă nu pe mai multe sfințenia pătrunde toate orașele, satele și cătunele.

Unde sunt cuvintele cu cari am putea mulțumi după vrednicie Maicei Domnului, pentru toate binefacerile Ei. *Dar Maica Domnului nu așteaptă după rânduială omenească cuvinte, ci inimi înțelegătoare inimi cari să se pătrundă până în adâncul lor de Duhul Ei bun, sfânt și milostiv.*

Ce frumos ar fi dacă fiecare sat al nostru și-ar trimite pelerini la mănăstire, în frunte cu icoana Maicei Domnului. Ca aceasta așezată în Altarul Sf. Mănăstiri în decursul sărbătoarei și apoi dusă acasă și așezată în sf. biserică să nu lase să se stingă pe nici un moment focul credinței, care s'a aprins în mănăstire și să fie o pavază și un loc de rugă al femeilor întoarse acasă.

Fetițele noastre ortodoxe ar putea lua asupra lor aceasta sarcină, aducând și pe aceasta cale omagiu de venerațiune Maicei Domnului și statornicindu-i prin satele lor.

Maica Domnului, Tu stea călăuzitoare și nădejdea noastră cea neschimbată, de sfânta zi a Adormirii Tale, trimite peste noi toți valuri de liniște, valuri de înălțare și de mântuire sufletească, ca și mai mult să înflorească dragostea noastră pentru Tine Precurată Maica lui Dumnezeu.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă.

Realitatea în lumina adevărului.

Cangrena ce roade la temelii societății românești de azi, e fluctul ignoranței dus până la animalitate, față de tot ce constituie filia organică și transcendentă a omului.

Eșafodul decapitării, e desvăluit în fața acestor două firi, ipostatic unite, în vederea aceluiași scop, care se extinde, până dincolo de aceasta realitate.

De pretutindeni se aud glasuri, cari cuprind în sonoritatea lor, freacă vibrantă și stridentă a dezagregării sociale.

Corupția ea loc virtutei; demagogia politicianilor de ocazie, ajunsă la apogeu, își verifică bilanțul, fiind și ea sigură în ignoranța ei, că își depune ultimul efort, de altfel inutil, pentru perpetuarea aceleiași plăgi de care suferă azi societatea românească...

Atmosfera începe să se primenească.

Munca cinstită, creștinească și românească, par'că voește, să-și zidească din nou altar de jertfă, înălțând osanale, pentru întreaga obște românească...

Oare așa să fie?

Munca dezinteresată, pe frontispiciul căreia, să strălucească un juvaer, conștiințe de pilduitoare fapte creștine, poate să fie stagnarea omuciderii, ce o comitem cu noi zilnic și apropierea noastră de Hristos, care ne-a învățat să fim buni, să ne iubim, să fim milostivi cu cei săraci și umili, să ne creem în lume un rost, prin suferință și prin renunțare.

Unde e aceasta falangă de luptători?

Se spune, că, crepuscul ei a apărut. Da a apărut și a existat, din celea mai bătrâne vremi de viață românească. Din a căror zbucium și energii, s'au trasat, prin și peste suferințele milenare ale neamului, drumuri, cari au dus la izbânda definitivă, a reîncadrării noastre în hotarele etnice, cu tot ce e specific unei națiuni limbă, credință, obiceiuri, comune pe ambele versante ale Carpaților.

Nu s'a simțit nevoia, nici a importului, nici a imitației; fiind prin aceasta, mai sigură izbânda. Clocoțind vulcanul, a izbucnit în puritatea lui latină.

Tezaurul acesta neamalganizat, se menține, se perpetuează, deasupra tuturor. Par'că se caută, să se falsifice, să se ascundă.

E zadarnic!

Fiindcă lașitatea și turpitudinea sunt proscrise. Sunt proscrise de instinctul neamului, care nu permite devieri din albia sa. Acest adevăr și crez a unei națiuni creștine, prin însăși firea sa, nu poate fi nici ascuns, nici exploatat. Nu poate fi exploatat, de cea mână de oameni, cari au doar meritul, de a-se entuziasma, de vitalitatea și hărnicia bine meritată a altor neamuri — și cari își propun o schimbare fundamentală a moralei de Stat — se zice în sensul moralei creștine. Cine n'o dorește aceasta? E dorită de toți! De toți, cari se simt legați de pământul acestei țări și de cerul României-Mari; se opun doar orbii tributari concepției iudeo masonico-marxiste.

Dar o apostrofare pentru unii, dacă poate fi apostrofare — tocmai fiindcă trimbițează, că sunt în albia acestei morale.

Unde sunt și care e realitatea acestei morale?

Sunt în flagrantă contradicție, cu principiile moralei creștine, apucând pe drumul moralei nischeiene.

Pentru a ajunge la o țintă, la un scop de utilitate publică și națională, e inadmisibilă contradicțiunea între mijloace și scop.

Acele de violență și brutalitate, de contradicțiuni și sfărâri, sunt dovezi de o perimare, de o nihilare spirituală. Egoismul individual și forța fizică a prezentului, nu pot să contrabalanseze cu forța spirituală manifestată prin iubire și dragoste și care prin

răbdare și perseverență se ajunge la un ce durabil și traicic.

Analizând aceasta problemă în cadrele etnicului nostru, unde se mai poate vorbi de-o viață patriarhală, de-o viață liniștită, cu această imensă masă de plugari liniștiți ca brazda Yagorului lor, cari reprezintă arborele geneologic al naționalismului nostru și făcând și o privire retrospectivă în trecut, vom vedea, că tenacitatea noastră a depins de fondul spiritual ce l-am avut de naționalismul și creștinismul nostru.

Datorită acestui specimen, am știut să dispunem în totdeauna de eul nostru și la timpul potrivit, să înlăturăm hidra, ce a pus stăpânire pe etnicul nostru.

Numai păstrând cu sfințenie specificul nostru, care e păstrat în „Cazanul și'n Cronici“, ne vom putea bucura de ziua de mâine, care în sensul acesta, nu poate să fie decât numai creștinească și românească.

Ștefan Lucaciu.

INFORMAȚIUNI

Pelerinajele la Sf. Biserică ort. Română vechea Mănăstire Monument Istoric Lipova-Banat

Împreună cu misiuni religioase pentru popor se organizează la *praznicul Adormirea Maicii Domnului* 15 Aug. 1935. Delegat al Consiliului Eparhial fiind P. C. Sa. Păr. Protopop Traian Ciblan, precum și la Nașterea Născătoarei de Dumnezeu și la Înălțarea sf. Cruci.

PROGRAMA MISIUNILOR:

I. Ziua premergătoare praznicului (14 August).

1. La 6 $\frac{1}{2}$ ore dimineața Utrenia.
2. La 9 ore a. m. Te-Deum. Predică.

Urmează mărturisirea și împărtășirea pelerinilor rugăciuni și slujbe pentru trebuințele sufletești; apoi sf. Maslu.

3. La 4 ore d. m. Vecernia praznicului cu Predică.
4. La 7 ore d. m. Privegherea praznicului cu incunjurare. Predică.

ZIUA PRAZNICULUI:

1. La 5 ore dimineața: Primirea eventual nou sosiiților pelerini.

Mărturisire, cuminecare, rugăciuni și slujbe pentru trebuințele sufletești a pelerinilor și Sf. Maslu.

2. La 9 ore a. m. sf. Liturghie în sobor cu Predică. După Liturghie sfințirea apei și stropirea credincioșilor.

3. La 2 ore d. m. Vecernia cu rugăciune pentru cei ce călătoresc.

Lipova la 4 August 1935.

Vasile Debău
paroh

— Noul patriarh al Ierusalimului. Atât Arhiepiscopul Meliton de Madaba, locțiitorul scaunului patriarhal dela Ierusalim, cât și consulatul nostru din Palestina, au înștiințat telegrafic pe I. P. S. Patriarh Miron, că sinodul patriarhal dela Ierusalim a ales ca patriarh al Ierusalimului pe I. P. S. Timoteos, arhiepiscopul Iordanului.

— Moartea patriarhului din Alexandria. A încetat din viață patriarhul grec Heltetoe din Alexandria. Cauza morții patriarhului a fost o boală de inimă.

Nr. 4696/1935

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Academia Teologică ort. rom. din Arad, pentru anul școlar 1935/36, se vor înainta Consiliului eparhial ort. român din Arad, până la 10 Septembrie 1935, anexând în original următoarele acte:

1. Diplomă de bacalaureat sau de seminar teologic,
 2. Act de botez dela oficiul parohial, eliberat în timpul cel mai recent,
 3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial la care aparține petiționarul,
 4. O copie de pe fișa personală a petiționarului, eliberată de Direcțiunea liceului unde a absolvat petiționarul,
 5. Certificat medical prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului,
 6. Certificat dela preotul locului că știe cetele cu litere cirilice și că are aptitudini pentru cântări,
 7. Certificat despre situația militară a petiționarului, dacă este înrolat,
 8. Obligațiunea din partea părinților ori a tutozorului, că va plăti regulat cheltuielile de întreținere obligatorii în internat în cursul anilor de studii,
 9. Condițiunile de întreținere în internat sunt: 8.000 Lei anual, care se plătesc în trei rate anticipate, la Cassa Consiliului eparhial și anume: Lei 3.000 la înscriere; 2.500 la 1 Ianuarie 1936 și Lei 2.500 la 1 Aprilie 1936.
 10. Toți studenții sunt obligați a locui în internatul teologic,
 11. Nici un student nu poate fi primit în Academie sau la examen, dacă nu este în ordine cu taxele de internat, restante și curente.
- La intrarea în internat, fiecare student va aduce cu sine: 6 cămăși, 6 perechi de subpantaloni, 3 cămăși de noapte, 6 perechi de ciorapi, haine de pat (cearceafuri, plapomă, pernă și cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 șervete, un pahar, o ceașcă, 3 farfurii, pepteni, săpun, perle de dinți, de haine, de ghete, ace și îmbrăcăminte necesară.
- Studenții sunt obligați a-și procura și purta uniforma școlii (haine de culoare neagră, vestă închisă, pălărie și pantaloni negri).
12. Petițiunile se vor timbra legal și se vor scrie cu mâna proprie. Cele netimbrate ori defectuos instruite, se vor retrimite nerezolvate.
13. Petiționarii să indice domiciliul și poșta ultimă, scrisă corect și citeț.

14. Înmatriculările studenților se fac la Rectoratul Academiei, în zilele de 26—29 Septembrie 1935.

Cei întârziți dela termenul înmatriculării pot fi înmatriculați și admiși la cursuri numai cu aprobarea Consiliului eparhial.

15. Taxele școlare se plătesc la rectoratul Academiei și sunt de Lei 1.100 pentru studenții noui, iar pentru cel ce continuă sunt de Lei 1.000.

Arad, din ședlnța Consiliului eparhial dela 5 Iulie 1935

Consiliul Eparhial ort. român.

Anunț școlar.

La Școala Normală de fete din Oradea înscrierile se fac începând din 5 Iulie până la 1 Septembrie. Cererile timbrate se vor adresa Direcțiunii școlii însoțite de următoarele acte:

Pentru cl. I.

1. Extras de naștere.
2. Certificat școlar din ultima clasă primară pe care a urmat-o candidata.
3. Act de revaccinare.

La cerere se trimite inventarul lucrurilor pe care eleva e obligată să și le aducă pentru internat. Taxa școlară, cuprinzând totul este 7500 Lei anual, plătită în 3 rate. Funcționarii o pot plăti în rate lunare.

Examenul de admitere în cl. I începe la 10 Septembrie a. c. oarele 8 dim. Candidatele vor fi supuse unei vizite medicale, apoi vor da examen scris la I. română și aritmetică, examen oral la I. română, aritmetică, geografie și istorie (materia cl. IV. primară)

Uniforma se va confecționa după modelul dat de cancelarie.

Candidatele trebuie să aibă 12 ani impliniți, dispense de 6 luni în minus sau plus se dau de direcția școlii, dispense mai mari de cătră Onor. Inspectoratul Școlar Oradea.

Candidatele reușite la acest examen cu media peste 7 dacă vor putea face dovada că părinții lor sunt lipsiți de mijloace pot obține bursă sau semibursă.

În clasele II, III, IV, VI, VII, VIII, încă sunt locuri vacante. Cererile de transferare se adresează tot Direcțiunii școlii până la 15 August cel mai târziu.

În clasele II-IV pot fi primite și eleve dela gimnaziu sau liceu, dacă au media anuală peste 7 (cu aprobarea Ministerului și cu medii mai mici).

Aceste vor da un examen de admitere între 1—10 Septembrie din toate obiectele ultimei clase de gimnaziu. Reușind la examen promovează în clasa următoare.

În cancelaria școlii se pot lua informațiuni în tot timpul vacanței.

Direcțiunea.

Nr. 5240/1935

Comunicat.

Având în vedere, că unii preoți militari oficiază cununia religioasă, ofițerilor și subofițerilor activi, — în posturi „timp în care sf. canoane opresc cu desăvârșire căsătoriile“:

Sfântul Sinod, cu adresa Nr. 1079/1935 ne aduce la cunoștință, că „termenul de o lună dela aprobarea căsătoriei, nu cuprinde timpul, în care biserica oprește căsătoriile și anume: 6-27 Decembrie; întreg postul Sf. Paști și 1-15 August“.

Adică, în aprobarea dată în intervalele de timp specificate mai sus, în cari căsătoriile sunt oprite de biserică, acest timp, nu va fi socotit în termenul de o lună pentru căsătorie, cerut de art. 17.

Ceeace aducem la cunoștința Cucernicilor Preoți spre știre și conformare.

Arad, 30 Iulie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Nr. 5278/1935

Ordin Circular.

Prea C. Părinți protopresbiteri și C. Părinți, preoți din Eparhia ort. rom. a Aradului.

Pentru orientare P. C. Părinți propopresbiteri și C. Părinți preoți, comunicăm, că Consiliul nostru ep. în conformitate cu hotărârea sa No. 4721/1935 adusă în urma dispoziției On. Minister al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor, Direcțiunea Contabilității și Controlului financiar Nr. 111.088 din 4 Iulie 1935 — a dispus întocmirea tablourilor și borderourilor cari cuprind salariile preoțești precum și diurnele protoiereilor neachitate de către Stat, în anul 1932, la cari a anexat și cererile individuale ale preoților, timbrate legal pentru semnarea la „Imprumutul intern de consolidare 3% 1935“ a acestor salarii neprimite.

Termenul fixat pentru înaintarea acestor cereri a fost 1 August 1935, — în care termen au fost înaintate locului cu cădere.

Menționăm, că în cereri s'a introdus suma neto de plată, rotunzită în plus sau minus, la 500 și la mii de Lei, conform instrucțiunii date de minister, fără a se ține seama de suma eventual compensată în anul 1933, sau 1934, cari compensări n'au fost comunicate Consiliului nostru eparhial.

În adresa prin care au fost înaintate tablourile, borderourile și cererile individuale, s'a menționat aceasta împrejurare, cerând cu insistență ca înainte de a se proceda la emiterea titlilor de împrumut pentru fiecare C. Părinți, să se facă compensările cerute în locul

prim și numai restul de salar rămas necompensat, să fie trecut la „Imprumutul Intern de consolidare 3% 1935“.

Titlul — după primire — vor fi distribuiți prin Consiliul nostru eparhial.

Arad, la 31 Iulie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
A R A D.

Licitație minuendă.

Pe baza devizului, aprobat de Ven. Consiliu Eparhial, pentru rezidirea bisericii din comuna Mișca se publică licitație cu oferte închise pe ziua de 18 August ora 3 d. m. la oficiul parohial din loc. Prețul de strigare este de 335.000 Lei.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din loc. Spese de participare nu poate pretinde nimeni. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea maestrului în care are mai mare încredere.

Consiliul Parohial
Mișca

Concurs.

În conformitate cu rezol. Ven. Cons. eparh. Nr. 4582/935 pentru îndeplinirea parohiei a doua din Ohabaforgaci devenită vacantă prin decedarea preotului Gheorghe Magheriu, se publică concurs cu termen de 30 zile 28 Iulie a. c. dela prima publicare în organul of. „Biserica și Școala“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Uzofructul după 32 jughere pământ arabil din sesiunea a II-a parohială în extenziunea de astăzi.
2. Casa parohială de sub Nr. 167 cu intravilan și supra edificatele.
3. Stolele legale.
4. Intregirea de salar dela Stat pentru care parohia nu răspunde.

Parohia este de clasa I. primă, deci dela recurenți se cere cvalificațiune de clasa primă.

Preotul ales va servi și predica regulat în sf. biserică, având serviciu tot a doua săptămână, va catehiza la școala primară din loc fără nici o altă remunerație. Va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Concurenții la acest post se vor prezenta în vre-o duminică ori serbătoare sf. biserică din Ohabaforgaci pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie pe lângă stricta observare a dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, având avizul prealabil al Prea On. Oficiu protopopesc tractual și vor înainta cererile în termenul de concurs, însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial ort. român din Ohabaforgaci, Oficiului protopopesc ort. român în Receaș.

Consiliul parohial ort. român.
3-3 În conțelegere cu Iosif Goanță, protopop.